

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA v právní věci

žalobkyně: **R. J.**
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Ledčická 649/15, 184 00 Praha 8 – Dolní Chabry

proti
žalovanému: **Magistrát města Brna**
sídlem Dominikánské náměstí 196/1, 601 67 Brno

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením žalovaného

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou ze dne 17. 1. 2019 podanou u Krajského soudu v Brně následujícího dne se žalobkyně domáhala deklarace nezákonnosti zásahu žalovaného, který měl spočívat v tom, že žalovaný opožděně vrátil žalobkyni částku 400 Kč určenou podle § 125h zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně popsala, že jí byla žalovaným dne 10. 10. 2018 doručena výzva k úhradě určené částky, kterou byla vyzvána k úhradě 400 Kč na účet žalovaného ve lhůtě 15 dnů. Předmětnou částku žalobkyně uhradila dne 28. 10. 2018, tedy 18. den po doručení výzvy. Žalovaný měl žalobkyni tuto částku bezodkladně vrátit podle § 125h odst. 7 zákona o silničním provozu, neboť byla uhrazena po dni splatnosti. Žalovaný ji však navrátil žalobkyni až dne 21. 12. 2018.
3. Podle žalobkyně bezodkladné vrácení uhrazené částky znamená nutnost vrátit částku nejpozději ve lhůtě 30 dnů, což odpovídá lhůtě stanovené správním řádem pro vydání rozhodnutí. Vrácení částky představuje jednoduchou účetní operaci, jejíž provedení (na rozdíl od vydání rozhodnutí) nezabere více jak čtvrt hodiny.
4. Tvrzeným zásahem byla žalobkyně přímo zkrácena na svém právu na ochranu vlastnictví podle čl. 11 Listiny, neboť po dobu od 28. 10. 2018 do navrácení uhrazené částky nemohla s touto částkou disponovat a bylo jí tak bráněno ve výkonu vlastnického práva.
5. O nezákonnosti jednání žalovaného svědčí podle žalobkyně rovněž závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2018, č. j. 4 Afs 190/2018-26. Jedná se o zásah, který může být podroben účinné soudní kontrole. Zadržení finančních prostředků bylo namířeno vůči žalobkyni. Vzhledem k tomu, že zásah už netrvá, domáhá se žalobkyně deklaratorního výroku. Žaloba je podána proto, aby žalobkyně následně mohla žádat náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu, ale rovněž, aby se žalobkyni dostalo satisfakce.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 25. 2. 2019 považoval za nesporné, že žalobkyni byla dne 10. 10. 2018 doručena výzva k úhradě určené částky, která byla připsána na účet žalovaného po uplynutí lhůty dne 29. 10. 2018 a byla tedy dle § 125h odst. 7 zákona o silničním provozu dne 20. 12. 2018 žalobkyni vrácena. Podle žalovaného nedošlo k nezákonnému zásahu, protože žaloba nedůvodná.

IV. Další průběh řízení

7. Usnesením ze dne 9. 7. 2019, č. j. 31 A 10/2019-31, krajský soud vyzval žalobkyni, aby doplnila a upřesnila žalobní tvrzení o důvody, na jejichž základě byla zaplacená za žalobkyni částka ve výši 400 Kč z účtu vedeného na majitele Ochrana řidičů o.s., a aby prokázala právní důvod, na jehož základě se tak stalo. Současně byla žalobkyni uložena

povinnost do spisu doložit listiny v její dispozici prokazující její smluvní vztah se společností FLEET CONTROL, s.r.o. a smluvní vztah se spolkem Ochrana řidičů o.s., který zaplatil dne 28. 10. 2018 částku 400 Kč jako úhradu „určené částky J. 5850/ODSC/MMB/0398423/2018.“ Žalobkyně byla současně poučena o následku nevyhovění této výzvy ve stanovené lhůtě, ve smyslu § 37 odst. 5, věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

8. Dne 13. 7. 2019 byla krajskému soudu doručena replika žalobkyně ze dne 11. 6. 2019 k vyjádření žalovaného, v níž zopakovala svá tvrzení uvedená již v žalobním návrhu, na usnesení zdejšího soudu ze dne 9. 7. 2019, č. j. 31 A 10/2019-31, však nijak nereagovala.
9. Na repliku žalobkyně reagoval žalovaný podáním ze dne 29. 7. 2019, v němž rovněž setrval na svém procesním stanovisku.
10. Usnesením ze dne 5. 8. 2019, č. j. 31 A 10/2019-40, zdejší soud podanou žalobu odmítl, jelikož žalobkyně nereagovala na výše uvedené usnesení vyzývající k doplnění a upřesnění žalobního tvrzení a k prokázání tvrzených skutečností. Nadto by předmětná žaloba musela být odmítnuta též z důvodu jejího podání osobou zjevně neoprávněnou, neboť žalobkyně předmětnou částku ve výši 400 Kč nezaplatila a místo ní tuto částku uhradil spolek Ochrana řidičů o.s., nemohlo tak dojít k nezákonnému zásahu spočívajícím v tvrzeném opožděném vrácení částky 400 Kč vůči žalobkyni.
11. Proti tomuto usnesení byla žalobkyní podána kasační stížnost, o které Nejvyšší správní soud rozhodl rozsudkem ze dne 6. 2. 2020, č. j. 8 As 258/2019-35, jímž toto usnesení zrušil a věc vrátil zdejšímu soudu k dalšímu řízení. V odůvodnění tohoto rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvedl, že k odmítnutí žaloby nebyl krajský oprávněn, neboť věcnému posouzení žaloby nic nebránilo. Za nedostatek žaloby bránil jejímu projednání krajský soud zjevně považoval to, že z žaloby jednoznačně nevyplývalo, zda byla žalobkyně zkrácena na svých právech. Hodnotil naplnění pojmových znaků nezákonného zásahu podle § 82 s. ř. s., a to ještě nikoli optikou tvrzení žalobkyně, nýbrž na základě zjištění učiněných z jí doložených listin. Podle Nejvyššího správního soudu krajský soud věcně hodnotil naplnění věcné procesní legitimace žalobkyně, tedy důvodnost žaloby. Úvaha krajského soudu měla být učiněna v rámci věcného přezkumu. Současně se Nejvyšší správní soud neztotožnil ani s úvahou zdejšího soudu o tom, že žaloba byla podána osobou zjevně neoprávněnou, a odkázal v této souvislosti na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2019, č. j. 6 As 167/2019-36, učiněné ve skutkově i právně velmi obdobné věci. Dále Nejvyšší správní soud poukázal na svůj rozsudek ze dne 11. 7. 2019, č. j. 9 As 138/2019-35, ačkoliv mu nepřísluší předjímat meritorní výsledek ve věci.
12. Podáním ze dne 11. 3. 2020 žalobkyně změnila svůj žalobní petit tak, aby soud přikázal žalovanému povinnost vrátit žalobkyni částku ve výši 400 Kč uhrazenou opožděně dne 28. 10. 2018 do 15 dnů od právní moci rozsudku. Žalobkyně se na základě mylného právního názoru totiž domnívala, že opožděně uhrazená částka byla účinně vrácena tím, že ji žalovaný dne 21. 12. 2018 poukázal na účet spolku Ochrana řidičů o.s., který tuto částku uhradil za žalobkyni. Nicméně na základě § 164 odst. 4 a § 165 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, není přípustné vrácení částky tomu, kdo ji za daňový subjekt uhradil. Opožděně uhrazená částka měla být vrácena přímo žalobkyni, nikoliv spolku Ochrana řidičů o.s. Žalobkyni tak tato částka nebyla žalovaným vrácena a spolek Ochrana řidičů o.s. odmítá žalobkyni předmětnou částku vydat. Nezákonný zásah proto nadále trvá.

13. Na změnu žalobního petitu reagoval žalovaný podáním ze dne 28. 5. 2020. Touto změnou žalobkyně zcela popírá původní důvod, pro který podávala žalobu, tj. že jí byla určená částka vrácena, avšak ne bezodkladně. V souvislosti se změnou žalobního petitu žalobkyně neunáší subjektivní lhůtu pro podání žaloby. Dále žalovaný poukázal na to, že žalobkyně nebyla ani nijak zkrácena na svých právech. Z jednání žalobkyně je zřejmé, že jedná účelově, nejde jí primárně o ochranu svých práv, ale sleduje zájmy zcela mimoprávní, její jednání je vůči žalovanému šikanózní a ve vztahu k soudu nadužíváním práva. Žalovaný neměl sebemenší indicie ani důvod domnívat se, že účet, z něhož určenou částku obdržel a na který pro její opožděnost tuto vrátil, není účtem žalobkyně jako provozovatele daného vozidla. Žalobkyně sama jakoukoli součinnost k jinému postupu neposkytla.

V. Jednání

14. Z nařízeného jednání dne 9. 9. 2020 se žalobkyně a její právní zástupce omluvili. V rámci dokazování soud provedl důkaz čtením listiny sdělení spolku Ochrana řidičů o. s. ze spisu vedeného u zdejšího soudu pod sp. zn. 31 A 29/2019 (č. 1. 26 tohoto spisu) a sp. zn. 31 A 65/2019 (č. 1. 29 tohoto spisu).
15. Krajský soud během jednání nepřipustil změnu žalobního petitu ve smyslu § 95 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 64 s. ř. s. z důvodu zjevného zneužití práva ze strany žalobkyně. Při tomto konstatování si je krajský soud vědom závěrů Nejvyššího správního soudu k zákazu zneužití práva, který je krajním prostředkem řešení právních sporů a je „poslední záchrannou brzdou“ (ultima ratio), musí být proto uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s principem právní jistoty (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 18. 12. 2018, č. j. 4 As 113/2018-39, nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008-74). K tomu lze přidat i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2007, č. j. 2 Afs 52/2007-50, a ze dne 18. 8. 2005, č. j. 2 Afs 202/2004-43, v nichž bylo dovozeno, že účelové jednání, jež nemá jiné objektivní vysvětlení než obstrukci či nevhodné procesní taktizování nepožívá soudní ochrany.
16. Z obou sdělení spolku Ochrana řidičů o. s. provedených jako důkaz v průběhu jednání plynou následující skutečnosti o fungování tohoto spolku. Členové spolku mají v rámci spolku vedené členské účty tvořené příspěvky člena, z nichž na základě žádosti člena spolku může být provedena platba (mj. i úhrada určené částky stanovené příslušným správním orgánem). Účelem tohoto spolku je poskytování právní pomoci řidičům a provozovatelům vozidel, kteří jsou členem spolku. Dle vyjádření spolku se však nejedná o právní pomoc ve smyslu zastupování, ale pouze ve formě bezúplatných právních rad a případně o hrazení určené částky z členského účtu. Pro projednávaný případ lze proto na podkladě těchto skutečností konstatovat, že úhrada určené částky ze strany spolku Ochrana řidičů o. s. nastala z účtu, který je členským účtem žalobkyně.
17. Při své úvaze o zjevném zneužití práva krajský soud nemohl odhlédnout od procesní taktiky žalobkyně, resp. zástupce žalobkyně ve správním a následně soudním řízení, podobně jako od účelu podané žaloby. Při posuzování těchto otázek dospěl soud k závěru, že účelem žaloby bylo jednak použít další z řady obstrukčních nástrojů využívaných konstantně zástupcem žalobkyně v řízeních o přestupcích s cílem zatížit administrativu žalovaného a všemi možnými způsoby dosáhnout zániku odpovědnosti za přestupek,

jednak získat majetkový prospěch v podobě náhrady nákladů řízení pro účely financování tzv. pojištění proti pokutám. Především je ale nutné poukázat na skutečnost, že žalobkyně, resp. její právní zástupce, byla při podání žalobního návrhu přesvědčena o tom, že nezákonným zásahem je nikoliv bezodkladné vrácení určené částky. V žalobním návrhu žalobkyně žádným způsobem neuváděla skutečnost, že by za nezákonný zásah považovala nevrácení určené částky jako takové. Stejně tak žalobkyně v žalobním návrhu nepokládala za pochybení žalovaného vrácení opožděně uhrazené určené částky subjektu, který ji za žalobkyni uhradil, byť po lhůtě určené ve výzvě k úhradě částky. Teprve za situace, kdy Nejvyšší správní soud judikoval v obdobných skutkových a právních případech, že se o nezákonný zásah nejedná a mimo jiné ve své argumentaci poukázal na skutečnost, že by uhrazená určená částka měla být vrácena tomu, kdo je jejím poplatníkem a nikoliv plátcem (za situace, kdy poplatník neuvede konkrétní způsob, jak si přeje určenou částku vrátit), žalobkyně přistoupila dle názoru zdejšího soudu ke zcela účelové změně žalobního petitu, aby se svou žalobou byla úspěšná, byť de facto požadovala zcela něco jiného než v podaném žalobním návrhu. Ve světle skutečností zjištěných ze sdělení spolku Ochrana řidičů o. s. je navíc zřejmé, že se vrácení určené částky uskutečnilo na členský účet žalobkyně, který je u tohoto spolku veden a z něhož byla určená částka uhrazena. Nadto je krajský soud zcela přesvědčen o tom, že k úhradě určené částky s několika denním zpožděním po uplynutí stanovené lhůty k její úhradě došlo zcela záměrně, aby žalobkyně žalovanému ztížila procesní postup a vedla jej případně k procesnímu pochybení.

18. Krajský soud dále zohlednil rovněž osobu spolku Ochrana řidičů o. s., který za žalobkyni určenou částku uhradil, jakož i osobu společnosti FLEET Control, s.r.o., která žalovanému dne 8. 2. 2019 sdělila, že se na tuto společnost žalobkyně obrátila v souvislosti s jednáním, k němuž byla žalovaným vyzvána k úhradě určené částky (toto vyplývá ze správního spisu). Účel spolku, z jehož bankovního účtu byla částka uhrazena, jímž je mj. „vzdělávat nevzdělané správní úředníky“ či „poskytovat pomoc a ochranu řidičům, kteří jsou neoprávněně šikanováni“ (viz výpis ze spolkového rejstříku dostupný na <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=762623&typ=PLATNY>), nasvědčuje tomu, že smyslem úhrady nebyla vážně míněná včasná úhrada určené částky a ukončení celé záležitosti, ale spíše určitá procesní taktika žalobkyně, resp. jejího zástupce, která měla vytvořit základ pro podání nynější správní žaloby. Soud nemá pochyb o tom, že uvedený spolek i společnost FLEET Control, s.r.o. jsou dalšími subjekty fungujícími v rámci tzv. pojištění proti pokutám, podobně jako například Motoristická vzájemná pojišťovna. Smyslem činnosti této skupiny je všemi prostředky zajistit beztrestnost jejich klientů, kterým hrozí postih za dopravní přestupky či správní delikty (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40). Tato skupina naplňuje smysl své činnosti konstantně obstrukčními praktikami, které činí jménem zastoupených, kteří si jej i s vědomím toho jako zmocněnce volí zcela dobrovolně (žalobkyně nevyjímaje). Obstrukční úkony jsou tak přičitatelné přímo účastníkům řízení, jejichž jménem jsou činěny. Nutno dodat, že samotné „pojištění“ je krajně společensky nebezpečné, neboť řidiči, kteří je využívají, jsou fakticky vedeni k ignorování pravidel silničního provozu v domnění, že jim nehrozí žádná sankce (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2017, č. j. 4 As 199/2017-30). Obecně soud nemůže přistoupit na posvěcení takovéto činnosti.
19. Bylo-li by cílem jednání žalobkyně skutečně dosáhnout vrácení určené částky ve výši 400 Kč, jistě by byla schopna domluvit se se spolkem Ochrana řidičů o. s., u něhož má vedený členský účet a na jejíž pokyn mělo dojít k úhradě určené částky, aby jí tuto částku vrátil.

20. Soud na základě všech uvedených skutečností nepochyboval, že jediným důvodem změny žalobního petitu žalobkyní byla snaha přizpůsobit svá procesní tvrzení aktuálnímu vývoji v právním náhledu na posouzení otázky, zda nikoliv bezodkladné vrácení zaplacené určené částky po stanoveném termínu je nezákonným zásahem či nikoliv, a dosáhnout tak procesního úspěchu, který by současně znamenal přiznání náhrady nákladů řízení.

VI. Posouzení věci krajským soudem

21. Krajský soud v Brně při plné vázanosti právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) přistoupil k meritornímu projednání žaloby a shledal ji **nedůvodnou**.
22. Žaloba byla podána podle § 82 s. ř. s., dle něhož každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
23. Dle § 87 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.
24. Podle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Dle § 87 odst. 3 s. ř. s. soud žalobu zamítne, není-li důvodná.
25. Skutkový stav věci je mezi stranami nesporný. Žalovaný vyzval žalobkyni výzvou ze dne 5. 10. 2018, č. j. MMB/0398424/2018, sp. zn. 5850/ODSC/MMB/0398423/2018, k uhrazení určené částky ve výši 400 Kč ve lhůtě 15 dnů na účet žalovaného. Žalobkyně jako provozovatel motorového vozidla registrační značky X byla informována, že řidič předmětného vozidla se dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu spočívajícího v porušení povinnosti stanovené v § 4 písm. c) zákona o silničním provozu tím, že nedodržel stanovenou povinnost vyplývající z dopravní značky „Zóna s dopravním omezením“ (č. IZ 8a) a řidič se neřídil údaji na značce, dodatkové tabulce nebo na parkovacím automatu (hodinách) (IP 13c). Žalobkyně byla poučena, že dnem splatnosti se rozumí připsání peněz na účet žalovaného. Tato výzva byla žalobkyni doručena dne 10. 10. 2018, takže lhůta 15 dnů uplynula dne 25. 10. 2018. Žalobkyně však zadala příkaz k úhradě této částky bezhotovostním převodem až dne 28. 10. 2018, tedy tři dny po splatnosti. Na účet žalovaného byla připsána 29. 10. 2018 (tj. čtyři dny po splatnosti).
26. Podle § 125h silničního zákona platí:
- (1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud
- a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2,
- b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a c) porušení je možné projednat uložením pokuty příkazem na místě.

(...)

(3) Určená částka je splatná do 15 dnů ode dne doručení výzvy podle odstavce 1.

(...)

(5) Je-li určená částka uhrazena nejpozději v den splatnosti, obecní úřad obce s rozšířenou působností věc odloží. V opačném případě obecní úřad s rozšířenou působností pokračuje v šetření přestupku. O tomto postupu poučí obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele vozidla ve výzvě podle odstavce 1.

(...)

(7) Je-li určená částka uhrazena po dni splatnosti, obecní úřad ji bezodkladně vrátí provozovateli vozidla.

(8) Určená částka je příjmem obce, jejíž obecní úřad vyzval provozovatele vozidla k uhrazení určené částky.

27. Žalovaný na základě pokynu ze dne 20. 12. 2018 žalobkyni vrátil částku 400 Kč dne 21. 12. 2018, tedy téměř dva měsíce poté, co žalobkyně částku opožděně uhradila. Soud proto hodnotil, zda takové zadržování finančních prostředků žalovaným představovalo nezákonný zásah.
28. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 2. 2020, č. j. 8 As 258/2019-35, zavázal zdejší soud k meritornímu projednání žalobního návrhu, současně odkázal na svůj rozsudek ze dne 11. 7. 2019, č. j. 9 As 138/2019-35, v němž nepovažoval za nezákonný zásah zadržování částky ve výši 500 Kč po dobu pěti měsíců, neboť nebyla splněna podmínka zkrácení práv ve smyslu § 82 s. ř. s.
29. Judikatura Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 31. 8. 2017, č. j. 4 As 117/2017-46, č. 3631/2017 Sb. NSS) dovodila, že ochrana podle § 82 s. ř. s. je důvodná tehdy, pokud jsou kumulativně splněny všechny podmínky stanovené v tomto ustanovení. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka).
30. V daném případě soud dospěl k závěru, že všechny podmínky pro deklaraci nezákonného zásahu splněny nejsou. Lze mít za splněné, že tvrzený zásah představuje postup správního orgánu, který není rozhodnutím. Stejně tak lze přisvědčit žalobkyni, že vrácení částky po téměř dvou měsících není v souladu s požadavkem na bezodkladné vrácení zadržované částky. Soud je však přesvědčen, že v projednávané věci nedošlo k přímému zkrácení práv žalobkyně ve smyslu § 82 s. ř. s. Zadržoval-li žalovaný žalobkyni finanční částku ve výši 400 Kč po dobu cca dvou měsíců, nebyla právní sféra žalobkyně podle soudu zasažena takovou měrou či intenzitou, aby se mohla úspěšně dovolávat soudní ochrany zásahovou žalobou.
31. Smyslem zakotvení žaloby proti nezákonnému zásahu je, aby nejen rozhodnutí a nečinnost správního orgánu, ale také další zásahy, které zasahují do veřejných subjektivních práv jednotlivce, byly podrobeny účinné soudní ochraně. Pokud orgány veřejné správy zasahují do sféry veřejných subjektivních práv nebo povinností jednotlivce způsoby popsány v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98, č. 2206/2011 Sb. NSS; citované usnesení bylo vydáno v době, kdy bylo možno

žalovat pouze trvající či stále hrozící nezákonný zásah), je nutné poskytnout žalobci účinnou soudní ochranu. Naopak není namístě vyhovět žalobě, která směřuje proti tomu, že žalovaný sice nepostupoval „bezodkladně“, jak požaduje zákon, ale tato protiprávnost ze své povahy nemohla do veřejných subjektivních práv a povinností jedince zasáhnout: nestanoví mu nové povinnosti, neodmítá jej určitých povinností zbavit; nepřiznává ani neodmítá mu přiznat určitá nárokováná práva; ani jinak nezasahuje do jeho právem chráněné sféry, ať již předepsanou formou, anebo fakticky.

32. Takovou povahu měl i zásah, jehož se týká nyní projednávaný případ. Žalobkyni byla zaslána výzva k zaplacení částky 400 Kč, které vyhověla, ovšem opožděně. V důsledku toho vznikla žalovanému povinnost částku žalobkyni bezodkladně vrátit a postupovat dále způsobem předpokládaným v § 125h odst. 5 zákona o silničním provozu. Pokud by tak neučinil a částku jí nevrátil, i to by jistě představovalo nezákonný zásah. Ani to se však nestalo, neboť žalovaný částku žalobkyni vrátil, a to z úřední povinnosti, aniž by ji v tomto směru jakkoli vyzýval či upomínal. Žalobkyně spatřuje nezákonnost zásahu pouze ve skutečnosti, že mu ji žalovaný nevrátil bezodkladně, ale až po cca dvou měsících.
33. Soud má za to, že vzhledem ke všem okolnostem případu se postup žalovaného sice týkal žalobkyně, nicméně do její právní sféry zasahoval v tak nepatrné intenzitě, že vůbec nelze hovořit o zásahu do veřejných subjektivních práv žalobkyně. K tomuto závěru vede soud souběh několika faktorů. Zaprvé je to skutečnost, že šlo o zadržování částky ve výši 400 Kč po dobu zhruba dvou měsíců. Hodnota této „újm“ odpovídá pouze hodnotě nemožnosti disponovat touto částkou po relativně krátké období, která je zcela mizivá. Lze si sice teoreticky představit situaci, že by právě tato čtyřsetkoruna právě v onom období mohla mít pro některé osoby kvůli zcela výjimečným důvodům jinou hodnotu než obvyklou ekonomickou „cenu peněz“. V nyní posuzovaném případě však nezaznělo žádné jasné tvrzení, které by vyvrátilo předpoklad, že šlo opravdu pouze o hodnotu dispozice s nízkou částkou po krátkou dobu.
34. Zcela jiná by byla situace, kdyby šlo o úplné zbavení takové částky, jako tomu bylo v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2018, č. j. 5 As 182/2016-30, kde soud připomněl, že sama nízká výše částky, o niž má být jednotlivec formou pokuty zcela připraven, nezakládá „bagatelnost“ sporu. Tvrzení Nejvyššího správního soudu, že uložení pokuty ve výši 2 000 Kč není bagatelní záležitostí, tedy není v rozporu s nynějším závěrem, že zadržování 400 Kč po dobu dvou měsíců takovou povahu mít může.
35. Zohlednit je třeba také postoj samotné žalobkyně před podáním zásahové žaloby. Byla to v první řadě sama žalobkyně, kdo určenou částku na jedné straně dobrovolně po výzvě uhradila, na straně druhé ji vědomě uhradila opožděně (bezhotovostní příkaz byl zadán až po uplynutí doby splatnosti, přestože byla žalobkyně ve výzvě poučena, že splatnost nastává až připsáním částky na účet žalovaného). Z následného postupu žalobkyně je dále zjevné, že si „zadržování“ prostředků uvědomila až ve chvíli, kdy je žalovaný na účet vlastníka Ochrana řidičů o. s. vrátil, neboť do té doby se proti němu nijak nebránila. I tato skutečnost svědčí o tom, že si žalobkyně vzhledem k nepatrnosti částky a krátkosti doby zadržování ani sama nebyla vědoma, že se jí děje nějaká újma, až do doby, kdy byla napravena.
36. Všechny uvedené faktory tedy podle soudu jasně ukazují, že i pokud by došlo k dotčení právní sféry žalobkyně, mělo takové dotčení zcela nepatrnou intenzitu. Nešlo tedy o zásah, kterým by žalobkyně mohla být zkrácena na svých veřejných subjektivních právech. Sice

tvrdí, že šlo o zásah do práva na vlastnictví ve smyslu čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, k tomu je však třeba připomenout, že nikoli vše, co se nějak dotýká majetku jednotlivce, lze označit za zásah do ústavně zaručeného práva na vlastnictví. Existují ostatně i zásahy, které nepřekročí hranici de minimis, a není proto ani potřeba je kompenzovat (viz bod 50 usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 1 Ao 1/2009-120, č. 1910/2009 Sb. NSS). I Ústavní soud setrvale judikuje, že některé částky jsou natolik nízké, že ani rozhodnutí o jejich odejmutí (tím spíše pak pouze dočasné zadržování) „již s ohledem na svou výši, zpravidla nemohou dosáhnout ústavněprávní roviny pro své obvykle nikoliv významné faktické dopady na osobu stěžovatele, resp. jeho majetkové poměry“ (usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 8. 2018, sp. zn. I. ÚS 2549/18). Výjimkou mohou být případy, kdy s ohledem na konkrétní okolnosti věci (např. majetková situace dotčeného subjektu) bude možno usoudit jinak, popřípadě dopustí-li se orgány veřejné moci natolik zásadních pochybení, že v jejich důsledku nastává kolize se samotnou podstatou určitého ústavně zaručeného základního práva nebo svobody (viz náleze ze dne 10. 4. 2014, sp. zn. III. ÚS 3725/13).

37. O takový výjimečný případ však v projednávané věci nejde. Nepatrné dotčení právní sféry žalobkyně, o něž nyní šlo, tedy nelze označit za „zásah“ do veřejných subjektivních práv jednotlivce, jenž by si zasluhoval ochranu žalobou podle § 82 s. ř. s.
38. Žalovaný se sice zpozdil s vrácením zadržované částky, ale tento „zásah“ nedosáhl intenzity, která by umožňovala označit jej za „nezákonný zásah“ ve smyslu § 82 s. ř. s. Pokud žalobkyně takovou žalobu přesto podala, nelze v tom spatřovat snahu o skutečnou ochranu veřejných subjektivních práv, neboť ta vskutku dotčena nebyla, ale spíše snahu žalobkyně či jeho zástupce o souzení bez skutečné příčiny. Takovou snahu však soud podporovat nehodlá.
39. Sama žalobkyně již v žalobě uváděla, že zásahovou žalobu podávala proto, aby získala podklad pro uplatnění nároku na náhradu újmy způsobené nesprávným úředním postupem podle zákona č. 82/1998 Sb. Žalobkyně tedy zásahovou žalobu nepodávala primárně proto, aby se ex post bránila proti zásahu, který by vůči sobě pocítovala jako úkorný, ale podávala ji jako prostředek, jímž by se mohla domoci náhrady škody. V tomto ohledu však lze žalobkyni upozornit, že úspěch v řízení o zásahové žalobě není nutnou podmínkou pro úspěšný postup podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád). To ukazuje samotná důvodová zpráva k zákonu č. 303/2011 Sb., kterým byla do § 82 s. ř. s. zakotvena možnost domáhat se deklarování nezákonnosti již skončeného zásahu, nebo judikatura Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 1 Afs 58/2017-42, č. 3686/2018 Sb. NSS, body 31 a 32).
40. K závěru, že postup žalovaného nepředstavuje nezákonný zásah, je soud veden i starořímskou zásadou de minimis non curat praetor, znamenající, že maličkostmi se soudce nezabývá. Z této zásady plyne, že věci nepatrného významu nemají být vyřizovány soudy. Stejně jako drobné pochybení ve správním řízení není důvodem pro rušení výsledného rozhodnutí, tak ani drobné pochybení, které nemohlo skutečně zasáhnout veřejná subjektivní práva jednotlivce, nemá být v souladu s rozebíranou zásadou označeno za nezákonný zásah.

41. Pokud by soud neaplikoval tuto zásadu a vyhověl by podané žalobě, otevřel by tím bránu ke zbytečnému souzení, čímž by se ovšem bezdůvodně zvýšilo zatížení soudní soustavy, a tím prodloužila doba rozhodování sporů, v nichž jsou ve hře skutečná veřejná subjektivní práva jednotlivců. Pokud by soud připustil k věcnému projednání „spory“, v nichž k žádnému faktickému dotčení veřejných subjektivních práv jednotlivce nedošlo a dojít nemohlo, výsledkem by bylo pouze prodlužování doby, kdy se spravedlnosti dostane těm, jejichž práva jsou opravdu ve hře.
42. V neposlední řadě krajský soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 30. 10. 2019, č. j. 30 A 59/2019-38, v němž se zabýval skutkově a právně obdobnou věcí a v němž rovněž neshledal za nezákonný zásah nikoliv bezodkladné vrácení určené částky ve výši 1 000 Kč.
43. Na základě výše uvedeného lze uzavřít, že nepatrné dotčení právní sféry žalobkyně spočívající v nikoliv neodkladném vrácení určené částky nelze označit za „zásah“ do veřejných subjektivních práv jednotlivce, jenž by si zasluhoval ochranu žalobou podle § 82 s. ř. s. Byť se žalovaný zpozdil s vrácením určené částky, nedosáhl tento „zásah“ intenzity, která by umožňovala označit jej za „nezákonný zásah“.

VII. Shrnutí a náklady řízení

44. S ohledem na vše shora uvedené dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, soudu proto nezbylo, než žalobu v souladu s § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítnout jako nedůvodnou.
45. Výrok o nákladech řízení má oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně v řízení úspěšná nebyla, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015 č. j. 7 Afs 11/2014-47).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Brno 9. září 2020

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje P. H.